

STAUROS

č. 17 august/september 2022

Informátor gréckokatolíckej farnosti Bratislava - Staré Mesto

ZOSNUTIE BOHORODIČKY

Pred nejakým časom som mal možnosť vidieť príbeh, ktorý mal v slovenčine názov 12 podmienok dedičstva. Mladý muž má dediť po bohatom strýkovi, ale najprv musí splniť niekoľko podmienok, ktoré mu jeho strýko opísal vo videoodkaze. A je zaujímavé sledovať, ako sa z egocentrického narcisa postupne stáva človek, ktorý sa dokáže obetovať pre druhých a prestáva myslieť na seba. A divák postupne začína chápať, čo bolo tým skutočným dedičstvom, ktoré bohatý pán svojmu synovcovi zanechal. Ten mladý človek nezdedil iba peniaze, ale dostal oveľa viac – získal celkom nový pohľad na všetko: na ľudí okolo seba, na seba samého i na peniaze. V jazyku viery by sme mohli povedať, že tento mladý muž zdedil nové srdce.

Slávime dnes posledný veľký sviatok cirkevného roka Zosnutie Presvätej Bohorodičky. Vo východných cirkvách je prítomný už minimálne od Efezského koncilu v roku 431, latinská cirkev ho slávi zhruba od siedmeho storočia. Udalosť tohto sviatku nenájdeme v kánonických evanjeliách, ale v neskoršej tradícii. Podľa nej to bol znova apoštol Tomáš, ktorý podobne ako pri prvom zjavení vzkrieseného Krista učeníkom chýbal aj pri smrti Bohorodičky, keďže už usilovne šíril evanjelium v Indii. Keď dorazil a chcel vidieť jej telo, otvorili mu hrob, ale ten bol prázdny. Namiesto očakávaného zápachu tradícia spomína vôňu ruží šíriacu sa z prázdneho hrobu.

Mohli by sme teda povedať, že odchádza náš bohatý príbuzný, ale nenecháva nás tu s prázdnyimi rukami: zanecháva závet a obrovské dedičstvo. Čo je tým závetom a dedičstvom? Závetom sú jej posledné slová v evanjeliu, ktoré tam nájdeme: „Urobte všetko, čo vám (Ježiš Kristus) povie.“ (Jn 2,5) A čo je tým dedičstvom, ktoré nám Presvätá Bohorodička zanecháva? Mnohí totiž občas navštívime pútnické miesta na Slovensku i mimo neho a vyprosujeme si rôzne milosti a zásahy Boha na jej príhovor. Je dobré mať pritom na pamäti, že nám zanechala obrovské dedičstvo, ktorým je ona sama: na Bohorodičke totiž jasne vidíme, ako žije i zomiera kresťan. Prvý na to upozornil jej Syn Ježiš, keď ukázal na svojich poslucháčov a povedal: „Mojou matkou a mojimi bratmi sú tí, čo počúvajú Božie slovo a uskutočňujú ho.“ (Lk 8,21)

A Cirkev tento pohľad prijala hneď od začiatku spolu s úctou k Presvätej Bohorodičke. Úvahy o tom, že jej telo nemohlo podľahnúť porušeniu a rozkladu, sa objavujú na kresťanskom Východe už v treťom storočí a majú skôr liturgický a oslavný charakter. Krátko na to sa pridáva aj kresťanský Západ, ale ten sa nad touto pravdou viery zamýšľal najskôr dogmaticky, špekulatívne. A tento rozdielny prístup k jednej a tej istej udalosti sa odrazil aj v názve sviatku. Vieme, že latinská Cirkev ho označuje ako Nanebovzatie Panny Márie, kým my východní kresťania zasa hovoríme o Zosnutí Presvätej Bohorodičky. Čo nám to hovorí? Že kresťanský Západ má pri pohľade na toto tajomstvo sklon najprv dokazovať, aby mohol spokojne sláviť; to aj definitívne potvrdil pápež Pius XII., keď 1. novembra v roku 1950 vyhlásil príslušnú dogmu. Kresťanský Východ má svoj vlastný prístup: pri pohľade na toto tajomstvo túži hneď oslavovať. Naša východná povaha je raz taká: túži po oslave Boha. A konkrétne pri tejto udalosti je to oslava Boha, ktorý prijíma človeka vcelku, prijíma ho celého. Nie náhodou touto pravdou končíme aj náš liturgický rok: Človeka nemožno rozdeliť – človek je jednota tela, duše a ducha; ak túto jednotu rozbijem, už to nie je človek. Preto Boh prijíma človeka Presvätú Bohorodičku celú – prijíma ju do neba s dušou i telom. Vieme, že rôzne myšlienkové smery hľadeli a dodnes hľadajú na telo ako na väzenie duše alebo ako na niečo zlé, čo musí byť zničené. Kresťanstvo nehovorí o zničení tela, ale o jeho premene, teda o mojom prijatí do neba, do najužšieho spoločenstva s Bohom. Ježiš Kristus svojím odchodom do neba (40 dní po vzkriesení) tam otvára vstup celému človekovi. A Presvätá Bohorodička je prvý človek, ktorý touto bránou neba vstupuje celý – s dušou i telom. A toto je dedičstvo, bohatstvo, ktoré zanecháva aj nám všetkým.

Aké to má následky pre náš praktický život? Celkom jasné – je to spomínaná podmienka dedičstva: „Urobte všetko, čo vám (Ježiš Kristus) povie.“ Vieme, že dnes je v medicíne a vo výchove v kurze tzv. holistický prístup (grécke slovo holos znamená celok). Lepšie pochopíme človeka, ak ho vnímame ako celok; pri celistvom pohľade mu môžeme lepšie pomôcť medicínsky i výchovne. A tá istá klauzula je aj v „závete“ presvätej Bohorodičky: Urobte všetko, čo Boh hovorí – nielen to, čomu rozumiete, čo sa vám páči, čo sa vám zdá príjemné alebo logické. Táto jediná podmienka dedičstva nám v praxi príde nadmieru ťažká, lebo vyžaduje dve veci: počúvať a praktizovať; zapájať dušu i telo – vkladať sa do vzťahu s Bohom celý; stať sa vo vzťahu k Bohu holistický. Ak túto podmienku začnem plniť, zistím úžasnú vec: že to vlastne nie je žiadna podmienka, ale cesta – je to cesta, ktorou Boh prichádza ku mne. Boh k nám pristupuje holisticky: dáva do vzťahu všetko – dáva seba samého.

Preto sme pred posledným veľkým sviatkom cirkevného roka mali my východní kresťania aj štrnásťdňový pôst. Prečo je práve tu toto naše štvrté pôstne obdobie? Jeden dôvod nájdeme v skutočnosti, že pôstom nerobíme nátlak na Boha; pôst mi neslúži na to, aby som dostal od Boha to, čo chcem. Pôstom sa pripravujem na prijatie toho, čo mi chce dať Boh. Preto nám sviatok Zosnutia Bohorodičky kladie jednu konkrétnu otázku: „Prečo som si ešte neprevzal či neprevzala svoje dedičstvo?“

NOVÝ ROK

Otcovia Nicejského koncilu (325) prijali 1. september za začiatok liturgického roka, čo zostalo vo východných cirkvách až do dnes. Tento deň nazývame ináč i začiatkom Indiktu. Indikt pochádza z latinského "indictio", čo znamená ohlásenie, odhad. Pôvodne to bol výnos rímskych cisárov, ktorý nariad'oval každých päť rokov urobiť súpis a ohodnotenie pozemkov vo vlastníctve občanov. Na začiatku sa termín "indikt" používal na označenie finančného roka, ale neskôr sa stal východiskovým bodom aj pre označenie dátumov spoločenského života.

Cirkev si tento deň pripomína príchod Ježiša Krista do synagógy v Nazarete, kde čítal proroka Izaiáša (Lk 4,16-21) a víťazstvo Konštantína Veľkého nad Maxenciom 1. 9. 312, ktoré o rok na to viedlo k vydaniu známeho Milánskeho ediktu a koncu prenasledovania kresťanov.

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 22. - 28. 8. 2022

Pondelok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Utorok	17:00 Sv. liturgia (slovenská)
Streda	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Štvrtok	17:00 Sv. liturgia (slovenská)
Piatok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Sobota	17:00 Sv. liturgia (slovenská) následne: veľká večiereň

NEDEĽA	DVANÁSTA PO PÄŤDESIATNICI, 3. hlas
	8:00 Utiereň (cirkevnoslovanská)
	9:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
	10:30 Sv. liturgia (slovenská)
	16:00 Sv. liturgia v Bernolákove
	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) následne: veľká večiereň

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 29.8. - 4. 9. 2022

Pondelok	<i>Sťatie hlavy sv. Jána Krstiteľa</i> 8:00 Sv. liturgia (slovenská) 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Utorok	17:00 Sv. liturgia (slovenská)
Streda	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Štvrtok	Začiatok Indiktu 17:00 Sv. liturgia (slovenská)
Piatok	7:00 Sv. liturgia (slovenská) 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) * za darcov
Sobota	17:00 Sv. liturgia (slovenská) následne: veľká večiereň

NEDEĽA	TRINÁSTA PO PÄŤDESIATNICI, 4. hlas
	8:00 Utiereň (cirkevnoslovanská)
	9:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
	10:30 Sv. liturgia (slovenská)
	12:00 Sv. liturgia (slovenská)
	16:00 Sv. liturgia v Malackách
	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) následne: večiereň

OZNAMUJEME

- V nedeľu, 28. 8. 22 budeme o 16. 00 hod. sláviť sv. liturgiu v rímskokatolíckom chráme sv. Štefana Uhorského o 16.00 hod.
- V pondelok, 29. 8. 22 slávime zároveň veľký sviatok **St'atie hlavy sv. Jána Krstiteľa**. Budeme sláviť dve sv. liturgie, ráno o 8:00 hod. v slovenskom a večer o 17:00 hod, v cirkevno-slovenskom jazyku. Tento sviatok je spojený so zdržanlivosťou od mäsa, dokonca aj keď prípadne na nedeľu.
- Vo štvrtok, 1. 9. 22 je zároveň začiatok indiktu, teda nového cirkevného roka.
- Piatok, 2. 9. 22 je prvým piatkom v mesiaci. Okrem sv. liturgie o 17.00 hod. budeme sláviť aj sv. liturgiu ráno o 7.00 hod. Počas celého dňa bude možné v chráme prísť k sv. spovedi a adorať.
- Počnúc nedeľou 4. 9. 22 budeme okrem doterajších bohoslužieb znova sláviť sv. liturgie o 12.00 hod. v slovenskom jazyku.
- V nedeľu, 4. 9. 22 budeme o 17. 00 hod. sláviť sv. liturgiu v rímskokatolíckom chráme najsvätejšej Trojice v Malackách.
- Naša Bratislavská eparchia pozýva na púť do Medžugoria, ktorá sa uskutoční v dňoch 4. až 10. septembra 2022. V cene 280 € je zarátaná doprava autobusom, 4 x ubytovanie s polpenziou a sprievodca. Doplatiť si ešte treba cestovné poistenie.
- Letný eparchiálny tábor (LET 22) pre deti a mládež vo veku od ôsmich rokov sa uskutoční v **termíne od 28. 8. do 2. 9. 22** v rekreačnom zariadení *Kľačno* (okr. Prievidza). Prosíme o Vaše modlitby za vydarený priebeh stretnutia.
- Pomôcť ľuďom sužovaným vojnou na Ukrajine môžete aj zakúpením knihy **Pustovňa** (s podtitulom *kresťanská spiritualita Východu pre človeka západnej kultúry*) za príspevok 10 €.

ĎAKUJEME

- V nedeľu 7. 8. 2022 sme pri zbierke na Podporný fond eparchie prispeli sumou 565 €. Ďakujeme za Vašu podporu.
- Bohu známa osoba darovala na podporu farnosti 100 €, iná Bohu známa prispela 50 €. Ďalšia Bohu známa prispela na účet farnosti 60 €. Všetkým darcom patrí úprimné „Pán Boh odmeň!“
- Ďakujeme za upratovanie chrámu rod. *Krajňákovej a Telepčákovej* (13. 8. 22) a rod. *Buralovej a Zimovej* (20. 8. 22)
27. 8. 2022 upratuje: rod. Ďuková a Porhinčáková
3. 9. 2022 v rozpise nasledujú: rod. Mocková a Žačíková
Ďakujeme za Vašu službu!

BLAHOŽELÁME

- V uplynulých dňoch oslávila svoje životné jubileum aktívna veriaca našej farnosti, členka zboru Kyrillomethodeon i farskej rady p. *Mária Semberová*. Oslávenkyni úprimne ďakujeme, blahoželáme a vyprosujeme Božie požehnanie pre celú rodinu na „*mnohaja i blahaja lita!*“

KONTAKT

- V prípade otázok, sv. spovede alebo iných požiadaviek nás, prosím, kontaktujte:
osobne: o. Rastislav Čížik, farár, tel.: 0911/400 845
e-mail: bratislava@grkatba.sk
o. Stanislav Diheneščík, výpomocný duchovný, tel.: 0903/946 717